

על רקע יום העגונה: הנהלת בתי הדין הרבניים חושפת את נתוני העגינות, סרבנות הגט ותיקי הגירושין המתמשכים בישראל

לקראת יום העגונה הנהלת בתי הדין הרבניים חושפת את נתוני העגינות, סרבנות הגט ומספר תיקי הגירושין המתמשכים בישראל.

בבתי הדין הרבניים מבהירים כי יש להבחין תחילה בין עגינות לסרבנות גט. עגונה היא אישה נשואה שמקום הימצאו של בעלה אינו ידוע. לעומת זאת, סרבנות היא מצב שבו אחד מבני הזוג מסרב לתת או לקבל גט למרות שבית הדין החליט שיש לעשות כן וקבע מועד לסידור הגט.

ביחס לעגונות בהנהלת בתי הדין קיים אגף מיוחד למטרה זו. האגף פועל במספר דרכים לאתר את הבעלים המעגנים, בין היתר באמצעות הפעלת חוקרים פרטיים בארץ ובעולם, הסתייעות בפסיכולוגים כדי לשרטט את פרופיל הבעל המעגן, ושליחת עובדי האגף לפעילויות איתור ושכנוע בחו"ל. כמו כן ישנו שיתוף פעולה עם גורמי שב"ס, משטרה, בקורת הגבולות, משרד החוץ, שגרירויות וכן גורמי ממשל נוספים בארץ ובחו"ל.

בשנת 2021 הצליחו אנשי אגף העגונות להסדיר ביצוע גיטין מבעלים מעגנים ברחבי העולם, בין היתר: 13 מעגנים בברית המועצות, 50 באירופה, 59 בצפון אמריקה, 4 בדרום אמריקה, 3 באפריקה, ו-5 באסיה. בשנת 2021 השקיעה הנהלת בתי הדין למעלה מ-200,000 שקלים רק בשירות של הפעלת חוקרים פרטיים לשם איתור בעלים.

כאמור, בצד נושא העגונות, קיים גם נושא "סרבנות גט". בנושא זה קיימים לבתי הדין הרבניים כלים שהוכחו כיעילים מאד בהשפעתם על בן או בת הזוג המסרב לתת את הגט המיוחל. בית הדין יכול להשתמש בשורה של סנקציות המעוגנות בחוק, על מנת להקשות את חייו של הסרבן או הסרבנית, ולגרום לו להבין כי מוטב לו שיסיים את העניין ויקיים את ציווי בית הדין. בימים אלה מקודמת הצעת חוק ממשלתית שמטרתה החמרת הסנקציות כנגד הסרבנים והסרבניות.

משך הזמן עד לסגירת התיק וכמות תיקי סרבנות הגט בישראל: עד 45 יום – 6 תיקים, עד שנה – 25, עד שנתיים – 4, עד שלוש שנים – 5, עד חמש שנים – 2, ומעל חמש שנים – 7. מספר הסנקציות שהוטלו נגד סרבני/סרבניות גט: 2021 – 274, 2020 – 234, 2019 – 153, 2018 – 170, 2017 – 245.

מספרי ההחלטות בשנים האחרונות בענייני סרבנות גט: בשנת 2021 ניתנו 589 פסקי דין לגירושין ו-51 פסקי דין לחיוב בגט, בשנת 2020 ניתנו 767 פסקי דין לגירושין ו-89 פסקי דין לחיוב גט, בשנת 2019 – 727 פסקי דין לגירושין ו-75 לחיוב גט, בשנת 2018 642 פסקי דין לגירושין ו-121 לחיוב גט.

בנוסף לשני המצבים שלעיל, "עגינות" ו"סרבנות" ישנו מצב שלישי הקרוי: "תיקי גירושין מתמשכים". – במצב זה נכללים כל תיקי הגירושין הפתוחים מעל שנתיים ולא ניתן בהם גט.

מתוך תיקי הגירושין שנפתחים בכל שנה - רק 0.33% מהם נשארים פתוחים למעלה משנתיים.

דברי מנהל בתי הדין הרבניים, הדיין הרב דוד מלכא, לרגל יום העגונה:

"דייני בתי הדין הרבניים משקיעים מאמצים כבירים על מנת להתיר אישה מעגינותה ולסייע ביד מסורבי ומסורבות הגט, כפי שעשו רבני ודייני ישראל בכל הדורות. דייני בתי הדין עושים שימוש במתן צווי הגבלה בעת הצורך, על פי ההלכה והחוק תוך הפעלת שיקול דעת שיפוטי באשר לאמצעים שיביאו את התוצאה המבוקשת בכל מקרה נתון. הנתונים מראים כי המאבק בתופעה נושא פרי.

בימים אלה אנו מקדמים תיקוני חקיקה חשובים ביותר להחמרת הסנקציות נגד סרבני גט באמצעות הצעת חוק שאושרה על ידי הממשלה ונמצאת כעת בהליכי חקיקה. הצעת החוק מרחיבה את צווי ההגבלה שניתן להפעיל כנגד סרבני וסרבניות גט ובכך יהיו ביד בתי הדין הרבניים כלים נוספים שיסייעו במאבק למיגור תופעת העגינות וסרבנות הגט".